

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Describis & libris Consistoriorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

portunitatem ab ipsis defecerint, dicentes, *Malle se ultro peccata sua sacerdoti confiteri, quam exploratores eiusmodi ferre, a quibus ob verbum aliquod asperius quod vix uxori dixit, aut risum solutiorem, omnibus audientibus tam ignominiose traducantur. Neque enim vel minimum esse quod Consistorij effugiat censuram: quæ ipsa Hispanica Inquisitione multo sit durior.*

V. Unus ex senioribus Bardigalensis nostræ Curiaë caudicis narravit mihi, se, quum iuuenis adhuc militiæ illius reformatæ vexillis nomen dedisset, ad Consistorium aliquando fuisse delatum quod in virginis cuiusdam sinu manum immisisset; & quidem a Ministro, qui eandem virginem uxorem sibi ambiebat. Ille intellecta accusatione. Præsidi, & Senioribus aliisque Consistorialibus, inter quos & delator ille erat, adfidentibus, respondit, *Fateri se, manum in virginis sinu à se fuisse immisissam, sed non aliam ob causam, quam ut fertum sive corollam quam iuuenis ille Minister (expresso nomine) ei dederat, auferret. Addens, nequaquam sibi vel Ministerij gravitate, vel Consistorij dignitate, ipsius denique Ecclesiæ integritate dignum videri, ut talibus rebus Consistorium sese immisceat. Esse hoc hominum ocio suo & munere abutentium.* Tum Consistoriales omnes magno impetu consurrexerunt, non aliter quam si blasphemiam velut tonitruum fuissent exciti: se vero per ostium celeriter erupuisse, ac relicto sacro illo Senatu, postremum Vale religioni illi dixisse. Aiebat idem, inter Consistoriales illos fuisse sutorem, qui pedibus ipsius paulo ante calceos induxerat. Tot tantisque ineptiis ignoscas Lector rogo: quæ non possunt non auctorum suorum esse similes.

DE ABUSIBUS ET SCANDALIS quæ circa Consistoria illa frequenter contingunt.

CAPUT IX.

ARGUMENTUM.

- I. Seniores (quos vocant) vicinorum more & facta observant.
- II. De Scribis & libris Consistoriorum.
- III. Quam multis nugis h' referri.

IV. Intemperies Consistorialium in reprehendendo vestitum luxu.

V. Quam inutiles sæpe sint Consistoriales illa admonitiones & correctiones.

VI. Scandala inde orta.

VII. Consistorialis confessionis notabilis historia.

I. **Q**uid ergo est, quod Seniores illos ad explorandos vicinorum actus, etiam data ædes pro lubitu ingrediendi omniaque rimandi potestate, à Ministris in specula veluti constitutos latere possit? Quid tu putas non dicturam mulierem cerebrosam, iracundam, zelotypam, stultam; quæ bili sua & domum suam & totam viciniam possit percellere? Exploratores quidem isti idem speculum sæpe circumferunt, quod ille qui nihil præter nomen Romani habuit, non tam ut suam ipsi videant turpitudinem, sed ut aliorum errata vero maiora faciant atque ostendant. Postquam Lamia ista diligenter omnia excusserunt, & in commentarios relata, Consistorio legenda exhibuerunt: ad reum mittitur tabellio sive Monitor; qui si non se sistat, nomen eius à Ministro publice in concione citatur: quod si tertium vocatus, etiam emanat, à Cœnæ communionem excluditur. At si morigerum idem se præbeat: filium, Consistorio sistitur, & capite nudo in angulo aliquo stans, veniam non minus sollicite petit quam expectat: quæ tamen aliquando non datur, nisi crimen publice, ac sæpe coram inimicis suis factum: sicque etiam occulta crimina in lucem produuntur. Quæ sane acerbissima est, præsertim apud cordatos ac verecundos homines, animorum tortura.

II. Dum ita causa in Consistoriali illo iudicio ventilatur, scriba penes quem Iniquitatem Ecclesiæ sunt commentarij, & accusationem & confessionem, & sententiam diligenter perscribit. Hic vero plerumque uxorem habet & familiam, quam etiam libri huius vitæ ac Consistorialis thesauri beneficio facile potest alere. Quod vero secretum, quod silentium hic seruetur, Deus nouit. Certe non qui testis, sed qui iudex etiam fuerat, si postea ei cum reo res sit, causæ suæ præsidium hinc petere sine vlla religione videmus. Librorum istiusmodi custodes sunt Ministri, qui eos non secus ac Parliamentorum Registra inferciunt: quibus legendis eorum uxores non tempus modo fallunt, sed commatrum se compotricum suarum vitam, egregie depictam intuentur. Reballius lepide ait,

Libros istos se credete, ad extremi iudicii usum aservari, in quo scilicet, uti scriptum est, libri aperiuntur, in quibus hominum peccata descripta exstant. Quin etiam de nondum probatis criminibus, Cayro teste, publice quidam cognoscere ac pronunciare voluerunt. Pendente interim processu, nonnulli illud disputabant, iurisdictionem super conscientias penes Ecclesiam esse. Quin etiam, modo conniveat magistratus, contra maleficos sententias, ferunt, secundum Verbum Dei scilicet; & ut magistratus idem facit horrantur. Quibusdam tamen in Consistorijs ea quæ cum pudore revelantur, arctio teguntur silentio: siquidem mimi isti ut verecundiam miseris reis incutiunt, ita magno cum auditorum risu excipiuntur. Ridiculum est, imò scurrilitatem sapit quod apud Castres accidisse memorant, ubi puella quædam accusata quod nimis stulte & inepte se gerebat, Gallici sermonis ambiguitate decepta, existimans se insimulari quod Gallico laboraret morbo, iam in eo erat ut sublata intertula partes pudendas ostenderet, atque ita oculari inspectione accusatores suos falsitatis convinceret. Alibi vero ijdem libri non tantæ religione custodiuntur, sed litigantibus etiam, ut causam suam in de meliorem faciant, traduntur. O insignem fraternam charitatem! Equidem ipse in causa Brussij cuiusdam, ad mortem postea damnati, Ministrum Moncarentensem de ijs quæ in Consistorio agitata fuissent, testem audivi, Veritati scilicet homines religiosi testimonium, quando requiritur, perhibendum aiunt. In quo notabis Lector, admirabilem illam Consistoriorum in re tam magni momenti dissensionem; tum assistentium perfidiam Dei nomen vane usurpantium, dum accusatos iurejurando obstringunt, ita sincere coram ipsis tamquam coram divino tribunali, se quod verum est dicturos ac falsuros: interim vero ipsum peccatum, quod omnino occultandum erat, revelantium: siquidem Confessio non ad condemnationem, sed ad pœnitentiam atque absolutionem in Ecclesiam introducta est.

III. In Curia nostra aliquando causa agitabatur, in cuius informatione ne librum eiusmodi Consistorialem productum inspexi, qui inter alia multiplices Ministrorum de stipendijs non solutis querelas, tam incredibilem Ecclesiasticorum bonorum sitim calidasque eorundem preces, uti marum ipsorum osculum Clericalium proventum adipi, qui tantâ alias nauseam ipsis movet, unctius edderetur, contraiebat atque ob oculos ponebat.

Quid de mille alijs ineptijs & nugis dicam? Comœdiam aliquam, aut Boccatij centum Novellas legere te iuratis. Feminarum alia causam dicere iussa erat, quod cerussa faciẽ induxisset: alia quod longioribus usa esset collarijs: alia quod saltasset. Saltatio enim initio pro magno peccato, adeoque graviore quam ipsa blasphemia habebatur: quum blasphemus verbis tantum corripere, quæ vero saltasset, Cœnæ communionem excluderet.

IV. Hoc vero unum dici vix potest quantum laboris & molestiæ Ministris exhibuerit, qui ovibus suis volentibus nolentibus has, ut vocabant, Christianæ modestiæ leges imponere perfractæ contēdebant. Est penes me Ministri cuiusdam scriptum, in quo is inter alia narrat, feminis ob ornatum capitis paullo exquisitioris Cœnæ usu ex Synodi decreto fuisse interdictum: quamvis Montabenneses eodem rigore non urerentur. Tandem feminis edictum alio quam qui prohibitus erat adsecto ornatu, eludentibus res in risum abiit; Minister vero, qui ut velatis, sicut Susanna illa apud Tertullianum, non vero reticulato ac cristato opere fastigiatis capiribus Cœnam accenderent, pertinaciter contēdebat, civitate exire iussus fuit. Montalbani durante magno conventu Anno M. D LXXXIV. celebrato, virgo quædam crines ac caput exornandi sex modis, & quidem singulis, sed diverso tempore, in ipsa Cœnæ celebratione usa dicitur: quumque Ministrorum unus huac, alter illum ornatum magis probaret, non levis inde simultas exstitit. Hodie certe leges illæ exoleverunt, postquam quindecim circiter aut viginti annos urcumque vigerunt. Quid quæris? Edentula iam & decrepita est istorum hominum ecclesia iamque alterum pedem in cymba Charontis habet. Jam vero vix ullibi maior luxuriam conspicitur. Videas ipsorum Ministrorum uxores vittis turritis, collarijs dentatis amplissimis, & cycladibus vani in modum distentis, non secus ac satraparum uxores incedere, & in templo proxime cathedram ex qua maritus concionatur, magnifice sedere ac populo se ostentare. Novi regium in Aquitania Procuratorem, cui apud Ministrum uxoris luxuriam deploranti, & ut sub Ecclesiasticæ disciplinæ leges redigeretur, petenti, nihil aliud responsū fuit, quam, Abusus si in consuetudinem transierint, ferendos esse. At Desaignius Blesiensis Minister Pineau ahas dictus, nō ita laxè ac molliter suos habuit. Quū enim A. M. D XCIX. oviculas suas admonisset, ut

ad